

Sisukord

1. Ainevaldkond:Kunstiained.....	2
1.1. Kunstipädevus	2
1.2. Ainevaldkonna õppeained	2
1.3. Õppeaine jaotamine.....	2
1.4. Ainevaldkonna kirjeldus.....	2
2. Muusika.....	3
2.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid	3
2.2. Õppeaine kirjeldus.....	3
2.3. Õppetegevus	4
2.4. Füüsiline õpikeskkond.....	5
2.5. Hindamise üldalused	5
2.6. Läbivad teemad	6
2.7. Lõiming teise õppeainetega.....	7
3. Gümnaasiumi astme õpitulemused	9
4. I kursus	10
4.1 Õpitulemused	10
4.2 Õppesisu (35t):	10
5. II kursus.....	13
5.1 Õpitulemused	13
5.2 Õppesisu (35t):	13
6. III kursus	15
6.1. Õpitulemused	15
6.2. Õppesisu (35t):	16
7. Hindamine.....	18

1. Ainevaldkond:Kunstiained

1.1. Kunstipädevus

Kunstipädevus seostub kultuurilise teadlikkusega, hõlmates põhiteadmisi Eesti ja Euroopa kultuurisaavutustest ning maailma kultuurilise mitmekesisuse mõistmist. Kunstipädevus tähendab oskust väärtustada loomingulisi saavutusi visuaalsetes kunstides ja

muusikas. Kunstipädevus sisaldab kriitilis-loovat mõtlemist, mitmekesisist eneseväljendusoskust, isikupära väärtustamist ning valmisolekut leida värskeid lahendusi muutuvates oludes.

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) peab kunsti ja muusikat elu loomulikuks osaks ning mõistab nende kunstivaldkondade esteetiliste tegurite olulisust nüüdisaegses ühiskonnas ja igapäevaelus;
- 2) avastab ja väärtustab kunstide mitmekesisust ning muutumist ajas, kohas ja erinevates kultuurides, seostab kunsti, kultuuri, teaduse ja tehnoloogia arengut nii minevikus kui ka tänapäeval;
- 3) tunnetab oma loomingulisi võimeid, viib loomingulisi ideid ellu enesekindlalt ning asjatundlikult, väärtustab kaaslaste erinevaid ideid ja lahendusi;
- 4) tunneb kultuuritraditsioonide mitmekesisust, võrdleb kultuuriliste ilmingute sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab neid;

1.2. Ainevaldkonna õppeained

Ainevaldkonda kuuluvad kunst ja muusika.

1.3. Õppeaine jaotamine

Kunst – 2 kursust (1 kursus 35 tundi)

Muusika – 3 kursust (1 kursus 35 tundi)

1.4. Ainevaldkonna kirjeldus

Kunstivaldkonna aineid ühendab kultuurilise mitmekesisuse tundmaõppimine ning väärtustamine, rahvusliku ja kohaliku kultuuritraditsiooni edasikandmine ning kultuurilise ja rahvusliku identiteedi kujundamine. Kunstides õpitakse tundma kultuuride arengut, nähtusi ja suundumusi, kunstiliikide, -stiilide jm vastastikuseid mõjutusi, varasemate ajastute kunstiloomingu suhestumist tänapäevaga ning aktuaalsete teemade käsitlemist kunstide kaudu.

Valdkonna ainetes pööratakse tähelepanu sotsiaalsete, eetiliste ja esteetiliste väärtushoiakute kujundamisele ning toetatakse avatud ja kriitilist suhtumist erinevatesse kultuurinähtustesse. Kunstiainetes eeldatakse ning võimaldatakse õpilase aktiivset osalust kunstitegevustes, mille kaudu arendatakse mõtte- ja tundemaailma, taju, loovust ning analüüsivõimet. Toetudes teadmistele ja oskustele, rakendatakse loomingulisi võimeid ning mõtestatakse iseenda ja kunstide rolli ühiskonnas.

Õppekäigud muuseumidesse ning kontserdi- ja näitusekülastused toetavad kultuuripärandi ja nüüdisaegse kultuuri väärtustamist ning kujundavad vastutustunnet selle hoidmise ja kaitsmise eest.

2. Muusika

2.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid

Gümnaasiumi muusikaõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) tunnetab muusika võimalusi ning näeb selle rakendusi nii enese elu ja tegevuse kui ka suhtluse, ümbritseva maailma mõtestamise, mõjutamise ning kujundamise vahendina;
- 2) väärtustab muusikat kui tähtsat osa inimkonna kultuuris; teadvustab ennast rahvuskultuuri kandjana: mõistab ja väärtustab kooriliikumise ning laulupidude sotsiaal-poliitilist olemust ja muusikahariduse tähendust;
- 3) osaleb muusikaelus, on omandanud valmisoleku muusikalisteks tegevusteks ning elukestvaks muusikaharrastuseks;
- 4) oskab muusikat kriitiliselt kuulata, analüüsida ja tõlgendada; rakendab loovust muusikalises eneseväljenduses;
- 5) teadvustab ja järgib intellektuaalse omandiga kaasnevaid õigusi ning kohustusi; kasutab nüüdisaegseid infotehnoloogiavahendeid;
- 6) arvestab kaaslasiga ning väärtustab koostööd;
- 7) orienteerub heliloomingu, interpretatsiooni, muusikapedagoogika jt muusikavaldkonna elukutsetes ja edasiõppimisvõimalustes.

2.2. Õppeaine kirjeldus

Õppeaine koostisosad on:

- 1) musitseerimine ja omalooming;
- 2) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 3) õppekäigud.

Muusika õpetamisega gümnaasiumiastmes taotletakse tasakaalustatud isiksuse eetilis-esteetiliste väärtushinnangute kujundamist ning tunde- ja mõttemaailma rikastamist. Olulisel kohal on musitseerimine: õpilase isikliku suhte teadvustamine ja süvendamine muusikaga – laulmise ja pillimänguga, omaloominguliste katsetuste julgustamine ning toetamine põhikoolis omandatud muusikalist kirjaoskust rakendades. Eriliselt tähtsustatakse ja teadvustatakse ühislaulmist ning koorilaulu kui rahvuslikku kultuuritraditsiooni.

Erinevate ajastute muusika kuulamise kaudu kujundatakse teadlikku ja kriitiliselt mõtlevat muusikakuulajat ning kontserdikülastajat. Muusikat kuulates ja muusikaloos tutvustatakse eri ajastute väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete ning arutletakse nende üle.

Gümnaasiumis pööratakse tähelepanu õpilaste individuaalsete võimete ja oskuste arendamisele ja rakendamisele, isikupärase mõtlemise süvendamisele ning õpilaste sotsiaalsete oskuste rakendamisele muusikalistes tegevustes, kasutades mitmekesiseid õppevorme ja -meetodeid. Muusikaloos tutvutakse eri ajastute väljendusvahendite, stiilide, heliloojate ja interpretidega ning luuakse seoseid mineviku ja nüüdisaja

vahel. Nii muusikatunnis kui ka tunnivälises tegevuses (koorid, solistid,) kujundatakse õpilase isikupärast esinemisoskust ja ettevõtlikkust.

2.3. Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- 2) võimaldatakse õppida üksi ja rühmas, kasutades mitmekesist ja tänapäevast õppemetoodikat ning arvestades õpilaste erinevaid õpistiile;
- 3) kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja virtuaalkeskkond jne; õppekäigud kontsertidele, muuseumidesse,
- 4) teostatakse erinevaid praktilisi loovtöid nii individuaalsete kui ka rühmatöödena;
- 5) teemakohase info leidmiseks ning kunstiteoste loomiseks ja esitlemiseks rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi, õppematerjale ja töövahendeid;
- 6) arendatakse õpilaste analüüsi- ja eneseväljendusoskust: retsensioonide ja uurimistöode koostamine ning esitlemine, kunsti- ja muusikateoste ning ajastute näidete võrdlemine ja analüüsimine;
- 7) seostatakse õppesisu näidetega paikkonna, Eesti ja maailma kunsti ning muusika, samuti eesti rahvakultuuri kohta;
- 8) leitakse tunnivälise loometegevuse võimalusi (solistid, ansamblid).
- 9) arvestatakse võimaluse korral õpilaste valikutega/ettepanekutega õppetöö kavandamisel ning kaasatakse õpilasi erinevate ürituste korraldamisel.

Praktiliste tööde ainekava on seotud nii kunstide kui ka õpilase igapäevaelu (keskkonna, aja ja ühiskonnaga) ning aktuaalsete sündmuste ja probleemidega – kasutada saab kõigis õppeainetes omandatud teadmisi ja oskusi.

Gümnaasiumi õppetegevused on:

- 1) ühe- laulmine;
- 2) vokaalsete võimete kujundamine;
- 3) muusika kuulamine, vestlused/arutelu ja kirjalikud tööd muusikast;
- 4) teadmiste ja muusikalise kirjaoskuse rakendamine musitseerimisel ja muusika kuulamisel;
- 5) iseseisva muusikalise eneseväljenduse ja esinemisoskuse toetamine ning soodustamine;
- 6) pillimängu rakendamine musitseerides;
- 7) õppekäigud (sh virtuaalsed).

2.4. Füüsiline õpikeskkond

- 1) Muusika õpetamiseks koolis on saadaval: naturaalklaver ja klaveritool, süntesaator, akustiline kitarr, muusikakeskus HIFI,

noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel, internetiühenduse ja helikaardiga arvuti ning noodistusprogramm ja MIDI salvestusprogramm.

- 2) Tund toimub ruumis kus on võimalik kasutada rühmatööd ja liikumiseks vajalikke pindu.
- 3) Kool võimaldab fonoteegi (CD-d, DVD-d, VHS-d) kasutamise.

2.5. Hindamise üldalused

Hindamisel lähtutakse vastavatest gümnaasiumi riikliku õppekava üldosa sätetest. Muusikaõpetuses annab hindamine tagasisidet õpilase võimekuse ja tema individuaalse arengu kohta, on lähtekoht järgneva õppe kujundamisele ning stimuleerib ja motiveerib õpilast parematele tulemustele ja enesearendusele.

Hinnatakse õpilase teadmiste ja oskuste rakendamist muusikalistes tegevustes, arvestades ainekavas taotletavaid õpitulemusi. Hindamine sisaldab kõiki muusikaõpetuse komponente: musitseerimist (laulmist, pillimängu, omaloomingut), muusika kuulamist ja muusikalugu, väljendusoskust kirjalikes ja suulistes aruteludes ning aktiivsust õppetöös ja -käikudel.

Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õppetegevuse osana kokkuvõtval hindamisel.

Õpilane teab, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamise kriteeriumid.

2.6. Läbivad teemad

Muusika õpetuses kaasatakse kõiki läbivaid teemasid, kuigi mõnega on seotus tugevam.

Tutvumine Eesti, Euroopa ja maailma kultuuripärandiga, kultuuri rolli teadvustamine igapäevaelus, avatud ja lugupidava suhtumise kujundamine erinevatesse kultuuritraditsioonidesse ning nüüdisaja kultuurinähtustesse on seotud läbiva teemaga „**Kultuuriline identiteet**”. Olulisel kohal on uute ideede, isiklike kogemuste ja emotsioonide loominguline väljendamine ning väärtustamine.

Teema „**Väärtused ja kõlblus**” on seotud erinevate väärtussüsteemide ja nende seoste tundmaõppimisega ajaloolis-kultuurilises kontekstis ning isiklike väärtushoiakute ja kõlbeliste tõekspidamiste kujundamisega. Oluline on valmisolek respektida erinevaid arvamusi, üksteist toetada ja julgustada tegevusi kavandades ning korraldades.

Teemaga „**Teabekeskond**” on seotud vajaliku info leidmine ning selle kriitiline analüüs. Tähtsustub teabekeskonna kasutamise reeglite ja intellektuaalse omandi kaitse järgimine.

Teema „**Tehnoloogia ja innovatsioon**” toetab muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas toimetuleva inimese kujunemist. Eelkõige on see seotud kunstidele omaste praktiliste loovtegevustega, kus kasutatakse erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi tehnoloogiaid/tehnikaid; õppeülesandeid täites ning esitledes rakendatakse nüüdisaegseid tehnilisi ja tehnoloogilisi vahendeid ning võtteid.

Teema „**Elukestev õpe ja karjääri planeerimine**” on kunstides seotud oma võimetest ja huvidest lähtuvalt sobiva muusikaharrastuse leidmisega. Olulisel kohal on õppekäigud, kus tutvutakse kunstide erinevate väljunditega igapäevaelus ning kunstidega seotud elukutsetega.

Õpilasi julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning katsetama oma ideede arendamist ja elluviimist.

Teema „**Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus**” võimaldab kunstiainetes kaudu parandada õpilase enesehinnangut ning tunnustada kõiki õpilasi.

Teema „**Keskkond ja jätkusuutlik areng**” on seotud loodusliku ja kultuurilise mitmekesisuse ning jätkusuutlikkuse väärtustamisega. Tähtsal kohal on sotsiaalne aktiivsus – seisukohtade ja hoiakute väljendamine kunstialaste tegevuste kaudu. Tähelepanu pööratakse erinevate keskkondade, sh sotsiaalse keskkonna toimimisele, inimtegevuse mõjule keskkonna arengus ning keskkonnaprobleemide lahendamisel. Kunstiainetes teadvustatakse kunstitegevuste emotsionaalselt tasakaalustavat mõju, millest võivad kujuneda püsivad harrastused. See lõimub nii elukestva õppe põhimõtte teadvustamise kui ka läbiva teemaga „**Tervis ja ohutus**”. Kunstiainetes kasutatakse paljusid materjale, töövahendeid ja instrumente, mille puhul tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

2.7. Lõiming teise õppeainetega

Muusika on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning ajastu mõttemaailmaga. Inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm on oma erinevates avaldumisvormides kunstide aines ning seeläbi seotud kõigi ainevaldkondadega. Kunstis, muusikas, kirjanduses ja ajaloos õpitakse tundma eri ajastute eetilisi ja esteetilisi tõekspidamisi ning nende seotust sotsiaalsete, majanduslike, ideoloogiliste, tehnoloogiliste ja muude mõjutajatega. Ühine on maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine ja väärtustamine, isiklike seisukohtade väljendus- ja põhjendusoskuste kujundamine ning salliv suhtumine kaaslase eriarvamustesse ja loominguilistesse

katsetustesse.

Keel ja kirjandus, sealhulgas võõrkeeled. Nii muusika kui ka keele- ja kirjanduse tundides arendatakse verbaalset eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust. Keele ja kirjanduse ainevaldkonnas kasutatakse muusikaga kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, dünaamika).

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid).

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalsained. Vaadeldakse inimese suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning erinevate kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ja kultuuri rolli ja muutumist erinevatel inimajaloo etappidel. Õpitakse tundma eri ajastute eetilisi ja esteetilisi täekspidamisi ning nende seotust sotsiaalsete, majanduslike, ideoloogiliste, tehnoloogiliste jm mõjutajatega. Ühine on maailma kultuurilise mitmekesisuse teadvustamine ja väärtustamine, isiklike seisukohtade väljendus- ja põhjendusoskuste kujundamine.

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni. Kasutatakse kunstiainetega ühiseid mõisteid (liikumine, dünaamika, rütm).

Kunst on seotud teiste ainevaldkondadega ka üldpädevustu kujundamise kaudu, kuna kunst võimaldab nii teooria kui ka praktika kaudu lõimida kõiki üldpädevusi loomulikult igapäevasesse õppetöösse.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Igas valdkonnas rõhutatakse kultuuriteadmisi, väärtustatakse isikupäraseid loovaid lahendusi ning kultuurilist ja sotsiaalset mitmekesisust. Nt keele ja kirjanduse valdkonnas, kunstiainete valdkonnas, sotsiaalainete valdkonnas analüüsitakse teoseid, sündmusi ja selle kaudu toetatakse esteetiliste ja eetiliste väärtushoiakute kujunemist. Kulturi- ja väärtuspädevuse arendamisel tundides kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist erinevatesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Kunstiainete uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismuuseumimine ning valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning väärtustavad üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjutakse oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Loovülesannete täitmisel saadav pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad õppida tundma oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset enesehinnangut. Kultuuri- ja sotsiaalteemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainekava ning sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti. Sihiks on integreerida noori nüüdisühiskonda ning toetada nende identiteedi väljendamist loomingus.

Õpipädevus. Kunstiaineis kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide rakendamise kaudu, mis võimaldab õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uudsetes situatsioonides. Kunstiaineis saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õpilase rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiaineis on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms kõnelemine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Oma tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskuse kujunemist ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ja loovtööde koostamine eeldab teabetekstide mõistmist ning mitmesuguste info esitamise viiside kasutamist (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik vm). Kunstiaineis tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatika-, loodusteaduste- ja tehnoloogiaalane pädevus. Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse analüüsima kunstikategooriaid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiainetes õpitakse kasutama tehnoloogia vahendeid loovülesannete lahendamisel. Loometegevuses õpitakse kasutama uudeid lahendusi, mõistma teaduse ning tehnoloogia rolli muusika ja kunsti arengus.

Ettevõtlikkuspädevuse kujunemist toetavad kunstiaineis üksi- ja rühmatöö, uurimis- ja probleemülesanded ning õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaelu nähtustega. Kunstiainetes valdkonnas on iseloomulik uuenduslike ja loovate lahenduste väärtustamine. Praktiline loovtegevus võimaldab katsetada ideede väljendamise ja esitlemise erinevaid võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust plaanida, vastutama tööde lõpunitagemise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

3. Gümnaasiumi astme õpitulemused

Gümnaasiumi lõpetaja:

- osaleb võimaluse korral koolikooris ja/või erinevates vokaal- ja pillikoosseisudes ning paikkonna muusikaelus;
- rakendab oma võimeid ja oskusi muusikalistes tegevustes, kasutades omandatud muusikateoreetilisi teadmisi;
- on tutvunud erinevate ajastute üldkultuurilise taustaga ning oskab luua seoseid nende ajastute muusikakultuuriga;
- väljendab oma arvamust kuuldud muusika kohta: analüüsib ja argumenteerib seda, toetudes teadmistele ning muusika oskussõnavarale;
- oskab leida muusikaalast infot ja kriitiliselt suhtuda erinevatesse teabeallikatesse; oskab koostada referaate, kirjutada esseesid, kontserdiarvustust, uurimis- ja praktilist tööd muusikast, kasutades nüüdisaja infotehnoloogia võimalusi;
- on laulu- ja tantsupeo traditsiooni austaja ning edasikandja laulja, tantsija, pillimängija või muusikateadliku kuulajana/vaatajana;
- väärtustab ühislaulmist kui rahvuslikku kultuuritraditsiooni.

4. I kursus

4.1 Õpitulemused

Õpilane

- rakendab oma muusikavõimeid, -teadmisi ning -oskusi laulmises, pillimängus ja omaloomingus;
- võrdleb käsitletud ajastuse üldkultuurilist tausta ning muusikanäidete põhjal keskaja, renessansi, baroki ja klassitsismi muusikat, leiab seoseid nüüdisajaga, oskab oma arvamusi argumenteeritult põhjendada ning mõista muusika rolli eri ajastuil;
- analüüsib muusikat ja külastatud muusikaüritusi, kus ta on käinud, rakendades varasemaid teadmisi ja muusikasõnavara.

4.2 Õppesisu (35t):

Õppesisu	Õpitulemused	Õppega seotud tegevuste orienteeruv maht
Muusikaline eneseväljendus: musitseerimine, laulmine, omalooming Laulud vokaalsete võimete, esinemisoskuse ja kriitilise mõtlemise arendamiseks, muusikaloo illustreerimiseks ja tundeelu rikastamiseks.	Õpilane <ul style="list-style-type: none"> • laulab vastavalt oma vokaalsete võimetele; • arendab esinemisoskuse ning kriitilist mõtlemist; • mängib pilli, teadvustades muusikalugu; • kasutab omaloomingu osana muusikalisi improvisatsioone. 	2t

<p>Pillimängu rakendamine üldmusitseerimisel ja muusikaloo illustreerimiseks. Omalooming: kaasmängude loomine lauludele, muusikalised improvisatsioonid.</p>		
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu Muusika teke ja olemus. Muusika roll vanadel kultuurrahvastel. Muusika väljendusvahendid. Helilooja ja tema kaasaeg.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab tähtsamaid muusika väljendusvaheindeid; • iseloomustab muusika rolli vanadel kultuurrahvastel ja tänapäeva ühiskonnas. 	<p>1t</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu Keskaeg</p>	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud ajastu kultuuriloolise taustaga; • iseloomustab keskaja perioodi; • nimetab tähtsamaid žanre (kangelaslaulud, rüütli laulud, missa, organum, motett) ; • jutustab tuntumatest heliloojatest (Leonimus, Perotinus) ja nende loomingu; • nimetab tähtsamaid teoseid, eristab teoseid kuulmise järgi, analüüsib neid; • räägib Guido Arezzostist ja „Guido käest“. • nimetab pillid, mis olid kasutusel (lauto, fiidel, ratslüüra, löökpillid, positiivorel, portatiivorel, rebekk, harf, psatteerium, torupill, šalmei); • tunneb järgmisi mõisteid: gregooriuse laul, missa, mitmehäälsus, neuma, noodijoonestik, rüütlikultuur, „Guigo käsi“, organum, motett. 	<p>8t</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu Renessans</p>	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud ajastu kultuuriloolise taustaga; • iseloomustab renessansi perioodi; • seletab mõiste „Ars nova“; • nimetab tähtsamaid žanre (missa, reekviem, ilmalik polüfooniline laul, imitatsiooniline polüfoonia, kaanon, koraal, frottola, vilanella, baletto, madrigal, šansoon); • jutustab tuntumatest heliloojatest (Guillaume de Machaut, Johannes Ockeghem, Guillaume Dufay; Josquin desprez, Orlando Lassus, Martin Luther, Giovanni Pierluigi da Palestrina, Clement 	<p>8t</p>

	<p>Janequin) ja nende loomingust;</p> <ul style="list-style-type: none"> • nimetab tähtsamaid teoseid, eristab teoseid kuulmise järgi, analüüsib neid; • nimetab renessanssi ajastul kasutatud pillikoosseisud (klahvpillid, keelpillid, ansambli pillid, puupuhkpillid); • tunneb järgmisi mõisteid: reekviem, polüfooniline laul, imitatsioon, kaanon, frottola, vilanella, baletto, madrigal, šansoon. 	
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu Barokk</p>	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud ajastu kultuuriloolise taustaga; • iseloomustab barokki; • nimetab tähtsamaid žanre (kontsert, soololaul, aaria, da capo aaria, retsitatiiv, kantaat, oratoorium, kirikukantaat, passioon, ooper, sonaat, concerto grosso, soolokontsert); • jutustab tuntumatest heliloojatest (Vivaldi, Bach; Händel, Monteverdi, Corelli) ja nende loomingust; • nimetab tähtsamaid teoseid, eristab teoseid kuulmise järgi, analüüsib neid; • nimetab kasutatud pillikoosseisud (viola da gamba, klavikord, klavessiin, positiivorel, orel); • nimetab Itaalia viulimeistreid (Amati, Guarneri, Stradivaari); • tunneb järgmisi mõisteid: kontsert, soololaul, aaria, da capo aaria, retsitatiiv, kantaat, oratoorium, kirikukantaat, passioon, ooper, sonaat, concerto grosso, soolokontsert. 	<p>8t</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu Klassitsism</p>	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud ajastu kultuuriloolise taustaga; • iseloomustab klassitsismi perioodi; • nimetab tähtsamaid žanre (kontsert, soololaul, sümfoonia, koomiline ooper, ballett, ooper, sonaat, concerto grosso, soolokontsert); • jutustab tuntumatest heliloojatest Viini klassikutest (Mozart; Haydn, Beethoven) ja nende loomingust; 	<p>7t</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab tähtsamaid teoseid, eristab teoseid kuulmise järgi, analüüsib neid; • nimetab kasutatud pillikoosseisud (klaver, sümfoonia orkester); • tunneb järgmisi mõisteid: kontsert, soololaul, sümfoonia, koomiline ooper, ballett, ooper, sonaat, concerto grosso, solokontsert, sümfooniline orkester. 	
Õppekäigud	<ul style="list-style-type: none"> • peale õppekäiku /muusikaüritust avaldab kuuldust ja nähtust oma arvamuse, kasutades muusika oskussõnavara 	1 t

5. II kursus

5.1 Õpitulemused

Õpilane

- rakendab oma võimeid, muusikateadmisi ning -oskusi laulmises, pillimängus ja omaloomingus;
- võrdleb muusikanäidete põhjal romantismiajastu muusikat varasemate ajastute muusikaga ning oma arvamust argumenteeritult põhjendada;
- mõistab muusika rolli eri ajastuil;
- leiab paikkonna, Eesti ja Euroopa muusikakultuuri seoseid;
- leiab eesti pärimusmuusika (sh paikkonna) ja nüüdisaja folklooriilmingute seoseid ning erinevusi;
- väljendab oma arvamust ja analüüsib muusikaüritusi, kus ta on käinud, rakendades omandatud teadmisi ning muusikasõnavara.

5.2 Õppesisu (35t):

Õppesisu	Õpitulemused	Õppega seotud tegevuste orienteeruv maht
	Õpilane	2t

<p>Muusikaline eneseväljendus: musitseerimine, laulmine, omalooming Laulud vokaalsete võimete, esinemisoskuse ja kriitilise mõtlemise arendamiseks, muusikaloo illustreerimiseks ja tundeelu rikastamiseks. Pillimängu rakendamine üldmusitseerimisel ja muusikaloo illustreerimiseks. Omalooming: kaasmängude loomine lauludele, muusikalised improvisatsioonid.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • laulab vastavalt oma vokaalsete võimetele; • arendab esinemisoskuse ning kriitilist mõtlemist; • mängib pilli, teadvustades muusikalugu; • kasutab omaloomingu osana muusikalisi improvisatsioone 	
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu Romantism</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab tähtsamaid muusika väljendusvaheindeid; • on tutvunud ajastu kultuuriloolise taustaga; • iseloomustab romantismi perioodi; • nimetab tähtsamaid kaustatud žanre(soololaul, etüüd, prelüüd, operett,sümfooniline poeem, ballett, programmiline muusika); • jutustab tuntumatest heliloojatest (Franz Schubert, Fryderyk Chopin, Ferenc Liszt, Hector Berlioz,Giuseppe Verdi, Richard Wagner, Pjotr Tšaikovski, Jean Sibelius, Edvard Grieg, Richard Strauss)ja nende loomingu; • nimetab tähtsamaid teoseid, eristab teoseid kuulmise järgi, analüüsib neid; • tunneb järgmisi mõisteid: soololaul, ballett, operett, ooper, programmiline muusika, sümfooniline poeem 	14t
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu Pärimusmuusika</p>	<ul style="list-style-type: none"> • iseloomustab mõisted „pärimusmuusika“; • nimetab rahvatantsu tüübid ja iseloomustab neid; • nimetad rahvapillid ja eristab neid piltide ja kuulmise järgi; • tunneb järgmisi mõisteid: regilaul, pärimusmuusika, ringtants, algriiim; 	3t
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p>		

Eesti professionaalse muusikakultuuri kujunemine	<ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud ajastu kultuuriloolise taustaga; • iseloomustab ärkamisaja perioodi; • nimetab tähtsamaid kaustatud žanre (koorilaul, oreliteose, kammermuusika, sümfooniklijne muusika, instrumentaalmuusika, ooper, ballett) ; • jutustab tuntumatest heliloojatest (Aleksander Kunileid, Friedrich August Saebelmann, Karl August Hermann, MiinaHärma, Konstantin Tünpu, Mihkel Lüdig, Rudolf Tobias, Mart Saar, Cyrillus Kreek, Heino Eller, Evald Aav, Eduard Tubin) ja nende loomingust; • nimetab tähtsamaid teoseid, eristab neid teoseid kuulmise järgi, analüüsib neid; • tunneb järgmisi mõisteid: soololaul, ballett, operett, ooper, programmiline muusika, sümfooniline poeem, kammermuusika, instrumentaal muusika, ärkamisaeg. 	15t
Õppekäigud	<ul style="list-style-type: none"> • peale õppekäiku /muusikaüritust avaldab kuuldadest ja nähtust oma arvamuse, kasutades muusika oskussõnavara 	1 t

6. III kursus

6.1. Õpitulemused

Õpilane

- rakendab oma võimeid, muusikateadmisi ning -oskusi laulmises, pillimängus ja omaloomingus;
- on tutvunud muusikanäidete varal džäss-, rokk- ja popmuusika väljendusvahenditega ning oskab oma arvamusi argumenteeritult põhjendada, mõistab muusika rolli muutumist sajandiväljel;
- oskab muusikanäidete põhjal võrrelda 20. ja 21. sajandi muusikastiile;
- väljendab oma arvamust ning analüüsib muusikaüritusi, kus ta on käinud, rakendades omandatud teadmisi ja muusikasõnavara

6.2. Õppesisu (35t):

Õppesisu	Õpitulemused	Õppega seotud tegevuste orienteeruv maht
<p>Muusikaline eneseväljendus: musitseerimine, laulmine, omalooming Laulud vokaalsete võimete, esinemisoscuse ja kriitilise mõtlemise arendamiseks, muusikaloo illustreerimiseks ja tundeelu rikastamiseks. Pillimängu rakendamine üldmusitseerimisel ja muusikaloo illustreerimiseks. Omalooming: kaasmängude loomine lauludele, muusikalised improvisatsioonid.</p>	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> • laulab vastavalt oma vokaalsete võimetele esinemisoscuse ning arendab kriitilist mõtlemist, muusikaloo illustreerimiseks ja tundeelu rikastamiseks. 	2t
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu Muusika 20. ja 21. sajandil: Impressionism, ekspressionism, neoklassitsism.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab tähtsamaid muusika väljendusvaheindeid; • on tutvunud ajastu kultuuriloolise taustaga; • iseloomustab 20. sajandi muusikat; • iseloomustab mõisted massikultuur ja kõrgkultuur; • iseloomustab muusikavoolud 20.sajandil: impressionism, neoklassitsism, ekspressionism; • nimetab tähtsamaid kaustatud žanre (sümfoonia, ooper, sümfooniline poem, ballett); • jutustab tuntumatest heliloojatest (Claude Debussy, Maurice Ravel, Igor Stravinski, Arnold Schönberg, Carl Orff, Benjamin Britten, Sergei Prokofjev, Dmitri Šostakovitš, Olivier Messiaen, John Cage, Pierre Boulez, Steve Reich, Philip Glass, George Gershwin)ja nende loomingust; • nimetab tähtsamaid teoseid, eristab neid teoseid kuulmise järgi ja analüüsib; • tunneb järgmisi mõisteid: dodekafoonia, alleatoorika, seeriatehnika 	11 t

<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu Eesti muusika pärast Teist maailmasõda</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab tähtsamaid muusika väljendusvaheindeid; • on tutvunud ajastu kultuuriloolise taustaga; • iseloomustab Eesti muusikat pärast II maailmasõda; • nimetab tähtsamaid kaustatud žanre (sümfoonia, ooper, sümfooniline poeem, ballett, koorilaul, instrumntaalmuusika) ; • jutustab tuntumatest heliloojatest (Gustav Ernesaks, Artur Kapp, Veljo Tormis, Ester Mägi, Eino Tamberg, Jaan Rääts, Lepo Sumera, Raimo Kangro, Urmas Sisask, Arvo Pärt, Erkki- Sven Tüür, Helena Tulve)ja nende loomingust; • nimetab tähtsamaid teoseid, eristab neid teoseid kuulmise järgi ja analüüsib; • tunneb järgmisi mõisteid: dodekafoonia, alleatoorika, seeriastehnika,sümfoonia, ooper, sümfooniline poeem, ballett, koorilaul, instrumntaalmuusika, tintinabule. 	<p>16t</p>
<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu Džässmuusika</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab tähtsamaid džässmuusika väljendusvaheindeid; • on tutvunud ajastu kultuuriloolise taustaga; • võrdleb džässmuusika arengut Eestis ja välismaal; • nimetab tähtsamaid kaustatud žanre (sving, bebop, cooljazz, New Orleanso, chicago, free jazz); • jutustab tuntumatest džässheliloojatest ja -musikutest (Lois Armstrong, Raimong Valgre, Miles Davis) ja nende loomingust; • nimetab tähtsamaid džässteoseid, eristab neid teoseid kuulmise järgi ja analüüsib; • tunneb järgmisi mõisteid: džäss, blues, ragtime, rythm. 	<p>2t</p>

<p>Muusika kuulamine ja muusikalugu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • nimetab tähtsamaid rock- ja popmuusika väljendusvaheindei; • on tutvunud ajastu kultuuriloolise taustaga; • võrdleb rock- ja popmuusika arengut nii Eestis kui ka välismaal; • nimetab tähtsamaid žanre (Tin Pan alley muusika, rock n roll, heavy rock, disco, elektrooniline muusika, estraad); • jutustab tuntumatest rock ja pop musikutest (Elvis Presley, The Beatles, Aerosmith, ABBA, Vitamid, Ines, Anna Veski jm); • nimetab tähtsamaid pop- ja rock teoseid nii Eestis kui ka välismaal, eristab neid teoseid kuulmise järgi ja analüüsib; • tunneb järgmisi mõisteid: Tin Pan alley muusika, rock n roll, heavy rock, disco, elektrooniline muusika, estraad, Eurovisioon. 	<p>3t</p>
<p>Õppekäigud</p>	<ul style="list-style-type: none"> • peale õppekäiku /muusikaüritust avaldab kuuldadest ja nähtust oma arvamuse, kasutades muusika oskussõnavara 	<p>1 t</p>

7. Hindamine

Nii numbrilise kui hinnangulise hindamise peafunktsioon muusikaõpetuses on anda tagasisidet töö tulemuslikkuse kohta ja motiveerida õpilast tema edasises tegevuses. Hindamise objektiks on nii valminud teos kui tööprotsess (sh kavandid, harjutused, visandid, pikemaajalise praktilise töö vaheetapid, muusikaliste seminariid, iseseisev töö).

Mahukamate, erinevat õppesisu integreerivate ülesannete puhul kasutatakse hindamist mitme hindega, et anda paremini tagasisidet erinevate oluliste aspektide kohta ning väärtustada iga õpilase mõtete ja lahenduse isikupära.

Motiveerimiseks õpilasi lisatööd tegema ja uusi sihte seadma, hinnatakse õpilaste head või väga head sooritust konkursil, ainevõistlusel, kontserdil kõrgema hindega („5“).

Õpilastele antakse võimalus osaleda hindamisprotsessis. See õpetab töid analüüsima ja erinevaid lahendusi väärtustama. Selleks, et

õpilane oleks ajendatud uusi teadmisi, kogemusi ja oskusi omandama, toetab õpetaja õpilase eneseanalüüsi – mida õpilane tundis ja õppis, mida ta soovib järgmisel korral teha teisiti jne. Üheks võimaluseks on õpimapi kasutamine. Samuti toetab õpilaste kaasamine positiivse minapildi kujunemist ja ajendab õpilasi aktiivselt õppeprotsessis osalema.

Muusikatundides kasutatakse kujundavast hindamist, mis:

- jälgib õpilase arengut,
- keskendub protsessile,
- aitab eesmäärke seada.

Hinnatakse kõiki muusikaõpetuse koostisosi, milleks on:

- 1) laulmine;
- 2) omalooming;
- 3) muusika kuulamine ja muusikalugu;
- 4) õppekäigud.

Lisaks sellele hinnatakse ka õpilase aktiivsust, tunnist osavõttu, hinnangut enese ja kaasõpilaste osalemisele ning saavutustele õppes. Õpilase aktiivset osalemist koolikooris, silmapaistvat esinemist kooliüritustel ning kooli esindamist konkurssidel ja võistlustel arvestatakse õpetegevuse osana koondhindamisel.

Ülaltoodud muusikaõpetuse koostisosi, samuti osalusaktiivsust ning eneseanalüüsioskust võib tinglikult koondada 4 kriteeriumi alla, lähtudes sellest, mida õpilane seatud ülesande puhul peab oskama ehk mida hinnatakse:

- teadmised,
- praktilised oskused,
- eneseanalüüsioskus,
- osalusaktiivsus.

Teadmised – muusikaline kirjaoskus, oskussõnavara, muusika kuulamine ja muusikalugu (analüüs);

Praktilised oskused – laulmine, pillimäng, omalooming, muusikaline liikumine;

Eneseanalüüsioskus – oskus analüüsida nii enda kui ka kaasõpilaste osalemist ja saavutusi muusikalistes tegevustes;

Osalusaktiivsus – tunnist osavõtt, aktiivne osalemine muusikalistes tegevustes nii koolis kui ka väljaspool kooli (osalemine koorilaulus, õppekäikudel; kontsertide ja muusikaetenduste külastamine).

Iga kriteeriumi puhul kirjeldab konkreetne õpitulemus (eesmärk või ülesanne) seda, mida õpilane peab oskama teha ehk mida hinnatakse.

Teadmised

Õpilane

- kuulab ja eristab muusikapalades muusika väljendusvahendeid (meloodiat, rütmi, tempot, dünaamikat, tämbrit) ning muusikateose ülesehitust;
- väljendab oma arvamust kuulnud muusika kohta, põhjendab ja analüüsib seda suuliselt ja kirjalikult, kasutades muusika oskussõnavara;
- kuulab teiste maade rahvamuusikat, leiab nende iseloomulikke jooni, võrdleb neid eesti rahvamuusikaga, toob esile sarnasusi ja erinevusi.

Praktilised oskused:

Laulmine ja pillimäng

Õpilane

- laulab ühehäälsust rühmas, olenevalt hääle omapärast;
- laulab oma häält arvestades loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili; l;
- oskab laulda eesti rahvalaule (sh regilaulu)
- kasutab kaasmängudes ja/või *ostinato*'des keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti või 6-keelset väikekannelt
- rakendab musitseerides kitarril lihtsamaid akordmänguvõtmeid ning lähtub pillimängus absoluutsetest helikõrgustest (tähtnimedest);
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Loominguliste ideede väljendus

Õpilane

- rakendab üksi ja rühmas musitseerides teadmisi muusikast ning väljendab erinevates muusikalistes tegevustes oma loominguilisi ideid;
- kasutab muusikalistes tegevustes infotehnoloogia vahendeid.

Õpilane saab hinde „5”, kui ta esitab vastamisel laulu peast, ilma vigadeta, oma hääle omapära arvestades, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili.

Muusikaliselt vähem võimeka õpilase puhul ei nõuda puhast intonatsiooni. Selle tegevuse hindamisel hinnatakse ka osalusaktiivsust.

Laulmine

Õpilane

- laulab oma hääle omapära arvestades loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili; järgib häälehoide häälemurdeperioodil;
- oskab laulda eesti rahvalaule (sh regilaulu) ning teab peast oma kooliastme ühislause;
- kasutab muusikat esitades muusikalisi teadmisi ja oskusi.

Eneseanalüüsioskus

Õpilane

- oskab kuulata iseennast ja kaaslast ning hindab enda ja teiste panust koos muusitseerimisel.

Osalusaktiivsus

Õpilane

- suhtub kohusetundlikult endale võetud ülesannetesse;
- osaleb meeleldi muusikalistes tegevustes ning kohalikus kultuurielus; aktsepteerib muusika erinevaid avaldumisvorme;
- laulab koolikooris õpetaja soovitusel ja/või muusitseerib erinevates vokaal-instrumentaalkoosseisudes.

	Teadmised	Eneseanalüüsioskus	Osalusaktiivsus
5	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatavast muusikast selgesõnaliselt (nt kirjeldab 5 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja selgitab seda väga põhjalikult, kasutades muusika oskussõnavara.	Õpilane analüüsib objektiivselt ja põhjalikult enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti ning püstitab uusi eesmärgi, kirjeldades, mida ja kuidas edaspidi arendada.	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse väga kohusetundlikult. Õpilase huvi, initsiatiiv, panus ja/või soov osaleda erinevates muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes on väga suur.

4	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta mõningal määral (nt kirjeldab 3–4 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades küllaldast muusika oskussõnavara.	Õpilane analüüsib enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti ja toob välja üksikud eesmärgid, kirjeldades, mida ja kuidas edaspidi arendada.	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse kohusetundlikult. Õpilase huvi ja/või soov osaleda erinevastes muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes on piisavalt suur.
3	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta vähesel määral (nt kirjeldab 1–2 erinevat muusika väljendusvahendit), analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vähest muusika oskussõnavara.	Õpilane analüüsib vähesel määral ja/või õpetaja toetusel enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti.	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse osalise kohusetundlikkusega. Õpilane näitab üles mõningast huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes (sh tunnivälistes) tegevustes.
2	Õpilane väljendab oma arvamust kuulatava kohta ebapiisavalt, analüüsib ja põhjendab seda, kasutades vaid üksikuid muusika oskussõnu.	Õpilase analüüs enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteedi üle on mitterahuldav.	Õpilane suhtub endale võetud ülesannetesse ebapiisava kohusetundlikkusega. Õpilane näitab üles väga vähest huvi ja/või soovi osaleda muusikalistes tegevustes.
1	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.	Õpilane ei analüüsi enda (või kaasõpilaste) töö kvaliteeti.	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.

Praktilised oskused				
	laulmine ja pillimäng	loominguliste ideede väljendus	laulmine	
			muusikaliselt võimekas õpilane	muusikaliselt vähem võimekas õpilane
5	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, väga heal	Õpilane väljendab oma loominguilisi ideid sobivate muusikaliste väljendusvahenditega,	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamise, selge diktsiooni ja puhta	Õpilane laulab ladusalt, kergelt, ilma ühegi veata, loomuliku kehahoiu ja hingamisega, selge

	tasemel, veatult.	võimetekohaselt, selgelt, kindlalt ja arusaadavalt.	intonatsiooniga ning väljendusrikkalt, arvestab esitatava muusikapala stiili. Esitus on veenev ja enesekindel.	diktsiooniga ja väljendusrikkalt. Esitus on veenev ja enesekindel.
4	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, heal tasemel, esineb väiksemaid eksimusi (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, arusaadavalt, esineb väiksemaid eksimusi.	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooni ja puhta intonatsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.	Õpilane laulab hästi, üksikute vigadega, selge diktsiooniga. Esitus on üldiselt väljendusrikas ja kindel.
3	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel võimetekohaselt, rahuldaval tasemel, esineb puudusi ja vigu (nt meloodias, rütmikas või dünaamikas, stiilis vm).	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid võimetekohaselt, mõningal määral, esineb puudusi ja vigu.	Õpilane laulab selge diktsiooniga, kuid on raskusi ühtlase ja täpse laulmisega. Esitus on ebakindel, esineb mõttepause ja eksimusi.	
2	Õpilane kasutab muusikalisi teadmisi ja oskusi musitseerimisel mitterahuldaval tasemel, esineb olulisi puudusi ja vigu.	Õpilane väljendab oma loomingulisi ideid ebapiisavalt, esineb olulisi puudusi ja vigu.	Õpilane laulab mitterahuldavalt ja vead on selgelt kuulda. Esinemine ei edasta laulu sõnumit.	
1	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.	Õpilane ei ole täitnud ühtegi ülal kirjeldatud õpitulemustest.	Õpilane ei tule laulu esitamisega toime.	